

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ต.๓/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

เรื่อง นายแก่น แซ่อ่อง (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง และคำพิพากษาศาลฎีกา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า พนักงานอัยการจังหวัดสงขลา เป็นโจทก์ ยื่นฟ้อง นายแก่น แซ่อ่อง (ผู้ร้อง) เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสงขลาในคดีอาญาข้อหาบุกรุกเข้าไปครอบครองที่ดินเหมืองฉลุง ซึ่งเป็นที่ดินที่จะจัดตั้งเป็นนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้จังหวัดสงขลา และขัดขวางและไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยศาลจังหวัดสงขลาพิพากษายกฟ้องโจทก์ เนื่องจากเชื่อว่าจำเลยขาดเจตนา แต่วินิจฉัยว่าที่ดินดังกล่าวเป็นขององค์กรเหมือนแร่อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยเฉพาะ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๓) โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษากลับให้ลงโทษจำคุกจำเลย ๖ เดือน ปรับ ๔,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษ โดยวินิจฉัยว่าที่ดินเหมืองฉลุงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะเช่นเดียวกับศาลชั้นต้น จำเลยฎีกา ศาลฎีกาพิพากษายืน

- ๒ -

ต่อมาผู้ร้องเป็นโจทก์ยื่นฟ้องการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและพวกเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสงขลาในคดีแพ่งเรียกค่าเสียหายฐานละเมิด เนื่องจากจำเลยได้เข้าไปทำลายพืชไร่และสิ่งปลูกสร้างที่อยู่บนที่ดินพิพาทเสียหาย คดีนี้ ศาลจังหวัดสงขลาพิพากษายกฟ้องโจทก์ โดยวินิจฉัยว่าจำเลยดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและทรัพย์สินในที่ดินพิพาทในชั้นบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีอาญา เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายไม่เป็นการกระทำละเมิด ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษายืน โดยถือข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ผู้ร้องเคยถูกฟ้องเป็นจำเลย ผู้ร้องฎีกาศาลฎีกามีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๘๒/๒๕๕๔ พิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินย่อมมีผลผูกพันผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในคดีอาญาดังกล่าว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕

ผู้ร้องเห็นว่าคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีอาญาได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงคลาดเคลื่อน เนื่องจากวินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ซึ่งไม่ตรงกับคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีแพ่งเรื่องอื่นและความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๗ ที่วินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๑) ผู้ร้องจึงขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค ๕ มีคำสั่งรับคำร้อง และปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาคดี นอกจากนี้ผู้ร้องไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๘๒/๒๕๕๔ ที่นำข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับที่ดินพิพาทตามที่ปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีอาญามาผูกพันผู้ร้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง เนื่องจากคดีอาญาและคดีแพ่งดังกล่าวมีประเด็นและคู่ความที่แตกต่างกัน คดีแพ่งจึงไม่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ศาลในคดีแพ่งจึงฟังข้อเท็จจริงใหม่ได้ไม่จำเป็นต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ ผู้ร้องจึงถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ และเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้วเนื่องจากคดีแพ่งได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ (๓) มาตรา ๔๑ และมาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง หรือไม่ และ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๘๒/๒๕๕๔ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๐ (๓) และ มาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยหลักเกณฑ์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญ รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง กำหนดว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญ”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ที่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ได้ นั้น ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้

(๑) ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้อันสืบเนื่องมาจาก บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) บุคคลนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ

(๓) ต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ (๓) มาตรา ๔๑ และมาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง หรือไม่ นั้น แม้ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

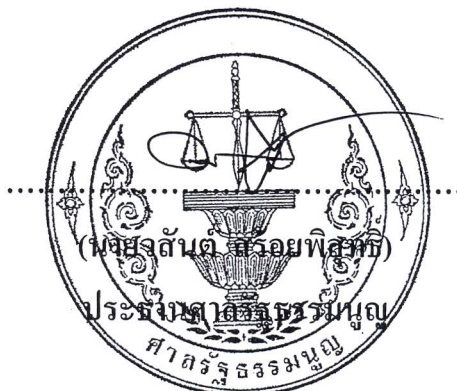

- ๔ -

ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาของคำร้องแล้วเป็นกรณีที่ผู้ร้องโต้แย้งการพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลฎีกา ในส่วนของคดีอาญาและการวินิจฉัยคดีของศาลฎีกาในส่วนคดีแพ่งที่วินิจฉัยลักษณะของที่ดินเหมืองฉลุง ไม่ตรงกัน โดยคำวินิจฉัยของศาลฎีกาในคดีแพ่งที่ผู้ร้องเป็นโจทก์ซึ่งศาลฎีกาวินิจฉัยโดยถือข้อเท็จจริง ตามคำพิพากษาคดีส่วนอาญา จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องเห็นว่าคำพิพากษาศาลฎีกานั้นไม่ถูกต้อง มิใช่กรณีที่ ผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพอันสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยตรง ประกอบกับ คดีที่ผู้ร้องขอหรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลฎีกา และผู้ร้อง ยังมีได้ใช้สิทธิยื่นเรื่องต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ตามลำดับ จึงมิใช่กรณีที่ไม้อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่น ได้แล้ว คำร้องของผู้ร้องในส่วนนี้จึงไม่ต้องด้วยเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ส่วนประเด็นที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๘๒/ ๒๕๕๔ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๐ (๓) มาตรา ๔๑ และมาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง หรือไม่ นั้น เห็นว่า เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าคำพิพากษาศาลฎีกาชัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มิได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ และบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ต้องด้วย เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้ พิจารณาวินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(คำสั่งที่ ๑๔/๒๕๕๕)

[Signature]

(นายเจริญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

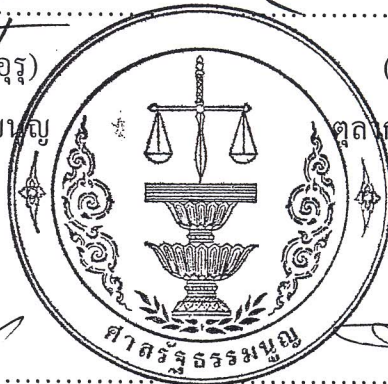
[Signature]

(นายเฉลิมพล ไชกอรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายชัช ชลวร)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายอุดมศักดิ์ นิตินนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ